

Salitsülaadid

Salitsülaadid plasmas (P-Salic)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi automaatliini labor

Telefon 617 1027

Üldiseloomustus

Salitsülaat on atsetüülsalitsüülhappe metaboliit. Atsetüülsalitsüülhape (aspiriin) on laialt kasutatav ravim tema analgeetilise ning palaviku- ja põletikuvastase toime pärast. Nii aspiriin kui ka salitsülaat avaldavad oma toimet prostaglandiinide sünteesi inhibeerimise kaudu.

Aspiriini imendumine toimub sooletraktis ning veres metaboliseerub ta kiiresti salitsülaadiks (poolväärtusaeg 15 minutit). Salitsülaadi organismist väljaviimine toimub peamiselt glütsiiniga konjugeerimisel. Maksimaalse terapeutilise ning toksilise kontsentratsiooni juures konjugeerimine küllastub ning salitsülaadi poolväärtusaeg pikeneb, mistõttu salitsülaadi kontsentratsioon veres tõuseb ebaproportsionaalselt võrreldes manustatud doosiga ning suureneb uriiniga erituv salitsülaadi hulk.

Näidustused

- Mürgistuse diagnoosimine

Referentsvahemik (2)

Terapeutiline 30-300 mg/L

Toksiline >300 mg/L

Kliiniline tõlgendus

Äge ning krooniline intoksikatsioon võib avalduda iivelduse, oksendamise, veresoonte laienemise, higistamise, tinnituse ning kuulmislangusena, harva respiratoorse alkaloosina koos metaboolse atsidoosiga, neerupuudulikkusena ning teadvuse häirena kuni koomani.

Lapsed salitsülaadi kontsentratsiooniga <350 mg/L ja täiskasvanud kontsentratsiooniga <450 mg/L ei vaja tavaliselt ravi. Suremus kontsentratsiooni >700 mg/L juures on 5%.

Proovi-/uuringumaterjal	Veeniveri/plasma
Proovianum	Geeliga LH-katsuti (heleroheline kork)
Uuringumaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused	4°C 2 nädalat
Teostamise sagedus	24 h
Mõõtemetod	Spektrofotomeetria
HK kood	66144

Kasutatud kirjandus

1. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns, DE. Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics. 5th ed. US: Elsevier Inc; 2012.
2. Reaktiivi infoleht, SALI, Cobas systems application, 2017-05, V 10.0.

Koostanud Galina Zemtsovskaja, kliinilise keemia labori vanemarst

Karel Tomberg, arendusjuht-vanemarst

Viimati uuendatud 12.11.2024